

EESTI KEELE TEISE KEELENA PÕHIKOOLI LÕPUEKSAMI LÄBIVIIMISJUHEND 2017

Eesti keele teise keelena lõpueksam koosneb kirjalikust ja suulisest osast.

Eksami kirjalik osa toimub 29. mail 2017. aastal algusega kell 10.00.

Eksami suuline osa toimub 29. mail kell 13.00, 30. mail ja 31. mail algusega kell 9.00.

Põhikooli lõpueksami (edaspidi *eksam*) korraldamise eest vastutab põhikooli lõpueksamikomisjon (edaspidi *eksamikomisjon*):

- eksamikomisjoni moodustab kooli direktor käskkirjaga hiljemalt kaks nädalat enne eksami algust;
- eksamikomisjon on vähemalt kolmeliikmeline. Kui eksamit sooritab korraga enam kui 60 eksaminandi, on eksamikomisjonis üks liige iga 20 eksaminandi kohta. Kui eksam viiakse läbi üheaegselt mitmes eksamiruumis, peab igas neis viibima vähemalt kaks komisjoni liiget;
- eksamikomisjoni esimees on kooli direktor või direktori määratud õpetaja, liikmed üldjuhul aineõpetajad;
- eksamikomisjoni esimees ei või olla eksamineeritava klassi lõpueksamiaine õpetaja.

Kooli direktor tagab, et

- eksamimaterjalide pakett jõuaks õigel ajal kooli ja säiliks materjalide konfidentsiaalsus;
- kirjalik eksam toimuks ruumis, kus eksaminandid saavad istuda ühekaupa ja üksteist häirimata;
- eksamikomisjon avaks eksamimaterjalide paketi välisvaatleja juuresolekul sellele märgitud kuupäeval **15 minutit** enne eksami algust.

Eksamikomisjoni esimees teavitab viivitamata SA Innovet, kui:

- eksamimaterjalide pakett on avatud enne pakatile märgitud kellaaega;
- eksamimaterjalide pakett on transportimisel märgatavalt kannatada saanud;
- kahtluse alla on seatud eksamimaterjalide konfidentsiaalsus.

Eksamikomisjon kindlustab, et eksaminandid

- istuvad eksami ajal ühekaupa;
- alustavad kirjaliku eksamitööga ühel ajal pärast eksami korra tutvustamist ja eksamitööde kõigile eksaminandidele väljajagamist;
- sooritavad eksami kehtestatud korra järgi;
- lõpetavad eksamitöö ettenähtud ajal;
- ei kasuta eksamil kõrvalist abi ega kirjuta maha.

Eksaminand lubatakse eksamile, kui ta ei ole hilineanud rohkem kui pool tundi ja tal on hilinemiseks eksamikomisjonis aktsepteeritav põhjus. Eksamile hilinenud eksaminandile võimaldatakse tööks täisaeg, tema tööle märgitakse kellaaeg, millal ta eksamit alustas.

Eksamikomisjoni liige ei tohi eksami ajal eksamiruumist lahkuda, v.a vältimatu vajaduse korral.

Peale eksamikomisjoni liikmete on eksamit õigus jälgida HTM-i välishindamisosakonna, SA Innove ja järelevalve asutuse esindajal.

I. KIRJALIK OSA

Eksami kirjaliku osa ülesanded on koondatud kahte vihikusse.

Eksami kirjalik osa koosneb neljast osast:

- I osa – kirjutamine (40 minutit, I vihik)
- II osa – kuulamine (umbes 35 minutit, II vihik)
- III osa – lugemine (30 minutit, II vihik)
- IV osa – keele struktuur (30 minutit, II vihik)

Eksami kirjaliku osa eel

1. Kooli direktor vastutab, et eksamiruumis oleks töökorras CD-mängija ja kõikidele eksaminandidele tagatud salvestise hea kuuldavus.
2. Eksamikomisjoni liige kutsub eksaminandid eksamiruumi ja kontrollib eksaminandi isikut tõendavat dokumenti.
3. Eksamikomisjon jälgib, et eksaminandil ei oleks kaasas õppe- ega teisi abimaterjale. Eksamikomisjon paigutab vajadusel kõrvalised esemed (üleriided, käekotid ja portfelligid, mobiiltelefonid ning muud materjalid ja isiklikud esemed) väljapoole eksamiruumi või eksamiruumis selleks ettenähtud kohta. Nimetatud esemeid ei tohi hoida laual, laua all, toolil või eksaminandi vahetus läheduses.

4. **Kell 10.00** alustab eksamikomisjon eksaminandidele lõpueksami läbiviimise korra tutvustamist ja teatab eksaminandidele, et sellest hetkest alates peavad nad alluma lõpueksami läbiviimise korrale.
5. Tähelepanu juhatakse sellele, et
 - parandused eksamitöös tuleb teha selgelt, tõmmates maha terve sõna, sümboli, numbri või arvu;
 - eksamitöö tuleb kirjutada loetava käekirjaga, ebaselged kohad loetakse veaks;
 - kõrvalise abi kasutamisel või mahakirjutamisel tunnistatakse eksamitöö tulemus kehtetuks;
 - eksaminand ei tohi eksami ajal eksamiruumist lahkuda, v.a vältimatu vajaduse korral;
 - eksamiruumist eemalviibimise ajaks annab eksaminand oma eksamitöö lõpueksamikomisjonile, kes märgib eksamitööle eksaminandi ruumist lahkumise ja sinna tagasituleku aja.
 - eksamil pole lubatud kasutada abivahendeid (nt õigekeelsussõnaraamatud jms).
6. Eksamikomisjon avab eksamiruumis eksaminandide juuresolekulksamimaterjalide ümbrikud ja jagab kirjutamisosaksamivihikud (I vihik) eksaminandidele.

Eksami kirjaliku osa ajal

1. Kirjutamisosa I vihiku ülesannete täitmiseks on aega 40 minutit.
2. Pärast kirjutamisosa lõppu on vaheaeg umbes 10 minutit, mille jooksul kogub eksamikomisjon kirjutamisosa I vihikud kokku.
3. Eksaminandid kirjutavad eksamitööd üle andes selle tiitellehele eksamitöö koodi, mis on kirjas üleandmisprotokollis ning annavad allkirja I vihiku üleandmise kohta.
4. Välisvaatleja või eksamikomisjoni esimees avab ümbrikud eksamiülesannete II vihikuga. Eksamikomisjon jagab II vihiku eksaminandidele.

10-minutilise pausi ajal ei tohi keegi eksamiruumist lahkuda.

5. Eksam jätkub kuulamisosaga (u 35 minutit).
6. Eksamikomisjon juhib eksaminandide tähelepanu sellele, et kogu kuulamisosa (tööjuhendid, tekstid, pausid ülesannete täitmiseks) on salvestatud CD-le. Kuulamisosa lõpeb lausega **Sellega on kuulamisosa lõppenud.**
7. Pärast kuulamisosa lõppu jätkavad eksaminandid lugemisosa ja keele struktuuri osa ülesannetega. **Lugemisosa ja keele struktuuri osa ülesannete täitmiseks on aega 60 minutit.** Eksaminandid võivad ülesandeid lahendada neile sobivas järjekorras.
8. Eksaminandidel on **keelatud** omavahel vestelda; üksteiselt esemeid (k.a töövahendeid) laenata; hoida eksamitööd sellises asendis, mis võimaldab teistel eksaminandidel maha kirjutada; viibelda käemärkidega; huulte miimikat kasutades ette öelda; kasutada spikreid; teha märkusi või valju häälega kommenteerida jne.
9. Eksamikomisjoni liikmetel on **keelatud** aidata eksaminandidel ülesannet lahendada või seda selgitada.

Eksamikomisjon kirjutab eksami lõpuaja tahvile.

10. Eksamikomisjon teatab eksaminandidele, kui kirjaliku osa lõpuni on jäänud aega 15 minutit.
11. Eksaminandid, kes lõpetavad kirjaliku osa varem, annavad sellest käega märku ning ootavad eksamikomisjoni märguannetksamivihiku üleandmiseks.
12. Kirjaliku osa aja lõppedes annab eksamikomisjon eksaminandidele korralduse kirjutamine lõpetada ja kutsub eksaminandid ükshaavalksamivihikut üle andma. Eksamikomisjon tagab, et eksaminandid ei täienda oma eksamitööd pärast selleks ettenähtud aega ning välistab võimaliku segaduse eksamiruumis.
13. Kirjaliku osa lõpetanud eksaminand annab eksamitöö eksamikomisjonile ja lahkub eksamiruumist.
14. **Eksaminandid peavad eksamitööd üle andes selle tiitellehele märkima eksamitöö koodi, mis on kirjas üleandmisprotokollis ning andma allkirja II vihiku üleandmise kohta.**

Pärast eksami kirjalikku osa

Eksamikomisjon

1. kontrollib, et iga eksaminandi 1. ja 2. vihikul on õige eksamitöö kood;
2. pakib eksamitöö 1. ja 2. vihikud tagasisaatmise ümbriku(te)sse sellele trükitud koodide järjekorras;
3. kontrollib, et tagasisaatmise ümbrikus oleksid ainult need eksamitööd, mille koodid on sellel ümbrikul;
4. **lisab kirjutamisosa töödele hindamisprotokollid kahes eksemplaris** ning suleb ümbriku(d);
5. vormistab eksami toimumise kohta protokoll; protokoll märgitakseksamile mitteilmunud, eksami katkestanud ningksamilt kõrvaldatud eksaminandide eksamitööde koodid; protokollile kirjutavad alla eksamikomisjoni esimees ja eksami välisvaatleja.
6. Eksamimaterjalid saadetakse tagasi SA Innovesse.

Kõikksamimaterjalid on konfidentsiaalsed. Õpilase taotlusel tehakse pärast eksami lõppemistksamikomisjoni esimehe ja välisvaatleja juuresolekul õpilase lõpueksamitöö kirjutamisosa vastustest (mitte ülesannete tekstist) koopia. Eksamitöö 2. vihikust ja kuulamisosa CD-st koopia teegemine on keelatud.

LÕPUEKSAMI LÕPPHINDE KUJUNEMINE

Kõik eksamiosad annavad võrdse arvu punkte (20). Maksimaalselt võib õpilane tulemuseks saada 100 punkti. SA Innove teatab koolile eksami tulemused põhikooli lõpueksamite perioodi jooksul.

Lõpueksami lõpphinne kujuneb kõikide eksamiosade (nii kirjaliku kui ka suulise osa) punktide summa põhjal. Kõikide eksamiülesannete koondpunktid summeeritakse ning arvutatakse ümber 5 palli süsteemi alloleva skaala alusel:

- 90–100 punkti – hinne 5 (väga hea)
- 75–89 punkti – hinne 4 (hea)
- 50–74 punkti – hinne 3 (rahuldav)
- 20–49 punkti – hinne 2 (puudulik)
- 0–19 punkti – hinne 1 (nõrk)

Skaala lähtub Vabariigi Valitsuse 6.01.2011 määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ paragrahvist 21.

Õpilane on eksami sooritanud, kui ta on kogunud kõigi ülesannete eest kokku 50% punktidest.

Põhikooli eesti keele kui teise keele eksam on ühitatud eesti keele B1-taseme eksamiga. Eesti keele tasemetunnistuse (B1) väljastab SA Innove juhul, kui eksaminand on saanud vähemalt 60 protsenti maksimaalsest tulemusest, kusjuures ühegi osaoskuse tulemus ei tohi olla 0 punkti (vt haridus- ja teadusministri 15.12.2015 määruse nr 54 „Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise, koostamise, läbiviimise ja hindamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord“ § 10 lõiget 8).

Põhikoolilõpetaja, kes ühtse põhikooli lõpueksami ajal või eksamiplaanis ettenähtud koolieksami ajal haigestub või ei saa sellel osaleda muul kooli direktori poolt mõjuvaks loetud põhjusel või kelle ühtse põhikooli lõpueksami või koolieksami hinne on „nõrk“ või „puudulik“, sooritab korduseksami koolieksamina. Korduseksam sooritatakse kooli direktori määratud ajal, hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, kuid hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks (vt ka haridus- ja teadusministri 15.12.2015 määruse nr 54 „Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise, koostamise, läbiviimise ja hindamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord“ § 17 lõiget 1 ja 2).

EKSAMIHINDE VAIDLUSTAMINE

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 33 lõike 1 järgi on põhikooli lõpetajal, kes ei ole rahul põhikooli lõpueksami tulemusega, õigus viie tööpäeva jooksul põhikooli lõputunnistuse kättesaadavaks tegemise päevast arvates esitada haridus- ja teadusministeeriumile vaie oma lõpueksami tulemuste läbivaatamiseks.

KÜSIMUSTIK AINEÕPETAJALE

Pärast eksamitööde hindamist palume igal aineõpetajal, kelle õpilased eksamitöö sooritasid, täita elektrooniline küsimustik, mis on saadaval SA Innove kodulehel aadressil <http://www.innove.ee/et/ylldharidus/pohikooli-lopueksamid/koolidele-lopueksamitest/tagasiside>.